

Geografski obzornik in slovenska geografija

Ob okroglih obletnicah, kar Abrahamova leta prav gotovo so, se spodobi izreči nekaj slovesnih in pohvalnih besed na račun slavljence. Ob primeru Geografskega obzornika (GO) pa je takoj potrebno izreči dvoje:

- da je ob ogromnem delovnem dosežku GO vsaka formalna hvala povsem odveč;
- da je brez obsežnega dela nemogoče celovito in pravično oceniti vlogo in pomen GO v slovenski geografiji.

Govorimo o časovnem loku od prvih povojnih let, ko so bile materialne osnove za delo več kot minimalne, slovenska geografija pa na začetku hitrejša kadrovske širitve, pa do prvih let 21. stoletja, ko so tehnične možnosti tiskanja otročje lahke in ko je slovenska geografija kadrovsko in vsebinsko trdno usidrana v slovensko družbeno strukturo. Že pol stoletno vztrajanje v tako spremenljivih okoliščinah je svojstven dosežek. Izpostaviti želimo le nekatere, po našem mnenju najpomembnejše, dosežke in značilnosti GO.

Časopis za prakso. Ko so se v slovenski geografiji začele razvnmati razprave o uporabnosti geografije v praksi, je GO že desetletje dolgo opravljal to nalogo. Kot časopis za vzgojo in izobraževanje je bil vztrajni sopotnik in tovariš učiteljem geografije v osnovnih, posebno pa še v srednjih šolah.

Vsebina GO je očitno kazala slabo razvitost metodike in didaktike pouka geografije. Posebna zasluga vseh urednikov GO je bila, da so kljub včasih brezizglednemu položaju vztrajali. Puščali so odprta vrata morebitnim svežim sapam s področja didaktike geografije.

Strokovno glasilo. Za geografsko vzgojo je GO bolj kot z metodično-didaktičnimi temami skrbel s prenosom znanstvenih spoznanj na strokovni ravni, s seznanjanjem učiteljev z geografskimi novostmi doma in po svetu ter z obravnavo posebno zanimivih in pomembnih tematik. Tako so regionalizacije Slovenije z Ilešičem začele svojo pot v slovensko geografijo prav prek GO. Posebna pozornost je bila namenjena slovenskemu narodnostnemu ozemlju in njegovim prebivalcem, lakoti po svetu, nerazvitosti, okoljskim problemom, prostorskemu načrtovanju, geografskemu izrazju in imenoslovju. Največji del GO pa je namenjen, po (pre) dolgo prevladujočem mnenju, najpomembnejšim "šolskim" vsebinam: regionalni geografiji. Pod tem že kar nostalgичnim nazivom se je predstavljalo marsikaj: od proizvodnje sladkorja v Evropi do opisa pokrajine med Savo in Sotlo. Ob pozitivni oceni za prizadevanja urednice in urednikov, da bi bili učitelji kar najbolj seznanjeni z geografskimi novostmi, pa je ravno ob tako imenovani regionalni geografiji potrebno izraziti obžalovanje, da se je na ta način predolgo vzdrževala v šolski geografiji zasnova geografije 19. stoletja; le manjše število prispevkov je nakazovalo smer nujne

preobrazbe šolske geografije v vsebinskem, teoretično-metodološkem in tehnološkem pogledu.

Stanovsko glasilo. GO ima pomembno vlogo pri razvijanju stanovske zavesti. Biografije, jubileji, obletnice, nekrologi, poročila o delu društva (in aktivov) in društev, ekskurzije, seznam članov, odmevi na različna geografska zborovanja itn. so bistveno pripomogli k povezovanju predvsem geografov - pedagogov.

Novi časi, nova obleka. Stalnica GO je vztrajnost; v kriznih obdobjih je bilo potrebno stisniti pas (združevati številke), moči in uredniške trmoglavosti ter zagnanosti pa ni zmanjkalo. Močna okrepitev raziskovalcev na področju metodike in didaktike geografije ter prevzem tovrstne izdajateljske pobude s strani Zavoda RS za šolstvo, je GO usmeril proti popularizaciji geografije. S tem se je spustil v konkurenčni boj s sorodnimi revijami, zaradi česar je bil prisiljen prevrednotiti notranjo moč geografije za nastop na tržišču. Vzpostavile so se povsem nove družbene razmere, ki se jim GO še vedno uspešno prilagaja. Tako zadnje desetletje stopa po strokovno bolj sproščujoči poti, ki naj bi prikazala geografijo ne le kot koristno, uporabno vedo, ampak tudi kot vedo, ki bogati vsakdanja in izbrana doživetja.

Ob čestitkah urednikom in sodelavcem za neprecenljivo delo želimo zelo mladim močem še bolj mladostno podobo Geografskega obzornika.

Marijan M. Klemenčič